

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Buiucani)

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 200
Email: jbu@justice.md; Tel.: /+373 22/ 204 904
www.instante.justice.md

Dosarul nr. 1-1533/2023

Data: 30 mai 2025

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, nr. 28

Prin prezenta, judecătorul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Bejenari Olga vă expediază în adresa Dvs. sesizarea privind excepția de neconstituționalitate înaintată de avocatul Moraru Sergiu în interesele inculpatei Tauber Marina în cauza penală nr. 1-1533/2023, de învinuire a lui Tauber Marina de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 30, 42 alin. (2), 45, 181² alin. (1), art. 30, 42 alin. (3), 45, 181² alin. (5), art. 42 alin. (2), 45, 181² alin. (1) și art. 30, 42 alin. (2), 45, 181² alin. (5), art. 303 alin. (3) din Codul penal și de învinuire a persoanei juridice „Partidul Politic „Șor” în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 181² alin. (1) și art. 30, 181² alin. (5) din Codul penal.

Anexe:

1. Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30 mai 2025 (7 file);
2. Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu anexă (14 file);
3. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate (10 file);
4. Procesul-verbal al ședinței de judecată (8 file);

Cu respect,

**Vicepreședinte interimar al
Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani**

Sergiu STRATAN

Ex: Asistentul judiciar Stratila Alisa

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

A. Autorul excepției de neconstituționalitate

1. Nume: MORARU

2. Prenume: Sergiu

3. Funcția: Avocat, CABINETUL AVOCATULUI „SERGIU MORARU”

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun

La 02.04.2024, Procuratura Anticorupție a expediat în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani cu rechizitoriu, cauza penală nr. 2023960048 de învinuire a Dnei Tauber Marina de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 303 alin.(3) din Codul penal [*amestecul în înfăptuirea justiției, săvârșit cu folosirea situației de serviciu*]. Cauza penală a fost conexată la cauza penală de acuzare a Dnei Tauber Marina de comiterea infracțiunilor prevăzute la art.30, 42 alin. (2), 45, 181² alin.(1), art.30, 42 alin. (3), 45, 181² alin.(5), art.30, 42 alin. (2), 45, 181² alin.(1) și art.30, 42 alin. (3), 45, 181² alin.(5) Cod penal, aflată în examinare la judecătorul Bejenari Olga (Dosar nr.1-1533/2023).

Potrivit Rechizitoriului, Tauber Marina este acuzată de faptul că, pe parcursul desfășurării la 12.04.2023 în sediul Curții de Apel Chișinău, a ședinței de judecată de examinare a cauzei nr. la-1865/21, de învinuire a lui Ilan Șor, la ora 10:37 min., a intrat în sala de ședințe, deputatul în Parlamentul Republicii Moldova, Marina Tauber, care utilizând un megafon, a adresat mesaje ofensatoare în adresa completului de judecată și acuzatorilor de stat „*Jos judecătorii corupți*”, „*Jos procurorii corupți*”, „*Jos justiția coruptă*”, „*Rușine, rușine*”, „*Vă solicităm acest lucru ultima dată, altfel toată țara să vină aici*”, „*dați demisia judecătorii corupți*”. În același timp, partea acuzării invocă că pretinsa amenințare de către Marina Tauber a completul de judecată cu blocarea procesului de judecată, manifestată prin alocuțiunea „*toți cei 3000 de oameni vor veni în sala de judecată*”, întrunește elementele componenței infracțiunii de la art. 303 alin.(3) din Codul penal.

Încadrarea acțiunilor din 12.04.2023 comise de Tauber Marina, în baza art. 303 alin.(3) din Codul penal, este șocantă pentru partea apărării, în special din următoarele considerente:

La materialele cauzei penale nr.2023960048 (Vol.1 f.d.165-167), este anexat Raportul privind înregistrarea contravenției cu nr.RAP01 547247, întocmit la 14.02.2023 de către Șeful SSP a IP Botanica, comisar principal Cornescu Nicolae, fiind înregistrate în privința deputatului Marina Tauber, examinarea faptelor din 12.04.2023 prin prisma contravențiilor prevăzute la art.317 alin.(2), 336 alin.(1), 353 alin.(1) și alin.(2), art.354 alin.(1) din Codul contravențional, precum și Decizia din aceeași dată emisă de Cornescu Nicolae, prin care se dispune, inițierea în privința deputatei Marina Tauber a procedurii contravenționale în conformitate cu prevederile **art.317 alin.(2)**, art.336 alin.(1), art.353 alin.(1) și alin.(2), art.354 alin.(1) **din Codul contravențional**.

Din perspectiva celor consemnate *supra*, rezultă că, **bănuiala rezonabilă sub aspect factic și sub aspect juridic** expusă în ordonanța de punere sub învinuire din 30.10.2023, concretizată prin ordonanța din 13.03.2024, implicit în Rechizitoriu și în Decizia agentului constatatator din 14.04.2023 privind inițierea procesului contravențional, **este identică**.

C. Obiectul sesizării

Autorul excepției de neconstituționalitate contestă în fața Curții Constituționale dispoziția de la art. 303 alin. (1) Cod penal, în partea ce vizează sintagma „*amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor*”, din perspectiva corespunderii cu art.22 din Constituție și art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului coroborat cu art.1 alin.(3) și art.23 alin.(2) din Constituție, precum și a corespunderii cu art.20, art.25, art.26, art.43 și art.46 din Constituție.

Verificarea constituționalității acestui tip de acte normative (*i.e.* legi, în prezenta cauză, a unor prevederi din Codul penal) ține de competența *ratione materiae* a Curții Constituționale, potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

Concretizăm că autorul excepției de neconstituționalitate ridică în fața Curții Constituționale problema incertitudinii juridice, derivate din incidența paralelismului legislativ dintre art.303 alin.(1) din Codul penal, pe de o parte și art.317 alin.(2) din Codul contravențional, pe de altă parte.

În speță, nu se poate face abstracție de la faptul că în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut „*legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative*” (A se vedea: Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 30 ianuarie 2018, § 45; Hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 19 martie 2019, § 41).

Solicităm Curții Constituționale să aibă aceeași abordare și în contextul examinării prezentei sesizări.

Tot în acest compartiment, se reține că una dintre condițiile prevăzute pentru formularea excepției de neconstituționalitate o constituie aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza în care a fost ridicată excepția (în litigiul din fața judecătorului de drept comun) (A se vedea: Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016, §82; Hotărârea Curții Constituționale nr.10 din 3 noiembrie 2022, §27). Prin urmare, norma contestată trebuie să aibă incidență în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței de judecată (A se vedea: Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, §78).

Având în vedere că învinuirea Dnei Tauber Marina se bazează anume pe incriminarea prevăzută la art.303 alin.(3) din Codul penal, rezultă că prevederile contestate sunt aplicabile în cauza penală în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Or, din punct de vedere structural, art.303 din Codul penal este incriminat în două variante-tip (alin.(1) și alin.(2)) și o variantă agravată (alin.(3)). Respectiv, alin.(3) art.303 din Codul penal reprezintă o variantă agravată a amestecului la înlăptuirea justiției, fiind incidentă, *inter alia*, atunci când se regăsește în comportamentul făptuitorului acțiunile prevăzute la alin.(1) art.303 din Codul penal – *amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor de către instanțele de judecată naționale sau internaționale cu scopul de a împiedica examinarea multilaterală, deplină și obiectivă a cauzei concrete sau de a obține pronunțarea unei hotărâri judecătorești.*

Totodată, accentuăm că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului constituționalității.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

Una dintre condițiile obligatorii pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental (Hotărârea Curții Constituționale nr. 3 din 14 ianuarie 2021, § 20; Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 6 aprilie 2021, § 38; Hotărârea Curții Constituționale nr. 16 din 20 mai 2021, § 31).

Din această perspectivă, amintim că în § 105 din Hotărârea nr. 24 din 17 octombrie 2019, Curtea Constituțională a reținut, cu valoare de principiu „*În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și a pedepsei penale (nullum crimen, nulla poena sine lege)*”.

Într-o altă hotărâre, Curtea Constituțională a reiterat că, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat în mod clar și inteligibil, fără dificultăți de ordin sintactic și fără pasaje obscure. În special în materia penală, legislatorul trebuie să fie precis, clar și coerent, așa cum o impune principiul legalității incriminării și a pedepsei, garantat de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (Hotărârea Curții Constituționale nr.39 din 21.12.2021, §21).

Articolul 23 alin. (2) din Constituție, la fel, impune adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile (A se vedea: Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2018, § 38).

Aceeași abordare o desprindem din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la art.7 §1 din Convenție, care consacră principiul legalității incriminării și pedepsei (*nullum crimen, nulla poena sine lege*), potrivit căruia legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele aplicabile. Această cerință este îndeplinită atunci când un justițiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora.

Astfel, printr-o bogată jurisprudență, Curtea de la Strasbourg a statuat că noțiunea de „drept” folosită la art.7 corespunde celei de „lege” care apare în alte articole din Convenție și înglobează atât prevederile legale, cât și practica judiciară, presupunând cerințe calitative, îndeosebi cele ale accesibilității și previzibilității (A se vedea: Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pronunțată în cauza *Cantoni împotriva Franței*, § 29, Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în cauza *Coëme și alții împotriva Belgiei*, §145, Hotărârea din 7 februarie 2002, pronunțată în cauza *E.K. împotriva Turciei*, § 51, Hotărârea din 29 martie 2006, pronunțată în cauza *Achour împotriva Franței*, §41 și 42, Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, §33 și §34, Hotărârea din 12 februarie 2008, pronunțată în cauza *Kafkaris împotriva Ciprului*, §140, Hotărârea din 20 ianuarie 2009, pronunțată în cauza *Sud Fondi SRL și alții împotriva Italiei*, §107 și §108, Hotărârea din 17 septembrie 2009, pronunțată în cauza *Scoppola împotriva Italiei* (nr.2), §93, §94 și §99, Hotărârea din 21 octombrie 2013, pronunțată în cauza *Del Rio Prada împotriva Spaniei*, §78, 79 și 91). Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură de conținutul textului despre care este vorba și de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și de calitatea destinatarilor săi. Principiul previzibilității legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări

clarificatoare pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea rezulta dintr-o anumită faptă.

Dispoziția de la art. 303 alin. (1) Cod penal, în partea ce vizează sintagma „*amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor*” nu asigură destinatarilor ei o reprezentare clară a elementelor constitutive de natură obiectivă ale infracțiunii, astfel încât aceștia nu pot să prevadă consecințele ce decurg din comportamentul lor (în speță, adresarea mesajelor ofensatoare, cu utilizarea unui megafon, în adresa completului de judecată, implicit acuzatorilor de stat, în cadrul unei ședințe de judecată, precum și comunicarea că „*toți cei 3000 de oameni vor veni în sala de judecată*”) și să își adapteze conduita potrivit acesteia. Dacă legiuitorul institua criterii de delimitare dintre art.303 alin.(1) din Codul penal, pe de o parte și art.317 alin.(2) din Codul contravențional, destinatarul legii ar fi putut deduce care comportamente ce obstrucționează înfăptuirea justiției angajează răspunderea penală și care generează răspundere contravențională.

Deoarece în speță se pune problema imprevizibilității dispoziției de la art. 303 alin. (1) Cod penal, în partea ce vizează sintagma „*amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor*”, derivată din incidența paralelismului legislativ dintre art.303 alin.(1) din Codul penal, pe de o parte și art.317 alin.(2) din Codul contravențional, pe de altă parte, prezenta sesizare urmează a fi examinată în special prin prisma art. 22 din Constituție și art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în coroborare cu art. 1 alin. (3) și cu art. 23 alin. (2) din Constituție.

În același timp, imprevizibilitatea dispoziției de la art. 303 alin. (1) Cod penal, în partea ce vizează sintagma „*amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor*” aduce o ingerință în dreptul la apărare, garantat de art. 26 din Constituție, precum și a dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 20 din Constituție. Afirmția în cauză este consolidată prin prisma art. 6 § 3 lit. a) din Convenția Europeană, care exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării persoanei în cauză cu privire la „acuzăția” care i se aduce. Actul de acuzare joacă un rol hotărâtor în trimiterea în judecată: de la comunicarea acuzațiilor, persoana învinuită este oficial înștiințată în scris cu privire la baza juridică și factuală a acuzațiilor care i se aduc (*Kamasinski împotriva Austriei*, §79; *Pélissier și Sassi împotriva Franței* (MC), §51). Mai mult ca atât, art. 6 § 3 lit. a) din Convenție recunoaște acuzatului dreptul de a fi informat nu numai cu privire la „cauză” acuzației, adică faptele materiale de care este acuzat și pe care se bazează acuzația, dar și la „natura” acuzației, adică încadrarea juridică a faptelor în cauză (*Mattochia împotriva Italiei*, Hotărârea din 25 iulie 2000, §59; *Penev împotriva Bulgariei*, Hotărârea din 7 ianuarie 2010, §33 și §42).

Pentru că sintagma „*amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor*” de la art.303 alin.(1) din Codul penal este imprevizibilă, persoana nu-și poate exercita dreptul la apărare în mod practic și efectiv, ci de o manieră teoretică și iluzorie. Acest lucru este valabil mai ales pentru garanțiile consacrate la art.6 din Convenție, având în vedere locul proeminent deținut într-o societate democratică de dreptul la un proces echitabil, cu toate garanțiile prevăzute la acest articol (*Zhang împotriva Ucrainei*, Hotărârea din 13 noiembrie 2018, § 59).

Nu în ultimul rând, tot din cauza imprevizibilității dispozițiilor contestate, persoana riscă să i se aplice în mod arbitrar, conform art. 303 alin.(3) din Codul penal, amendă în mărime de la 750 la 950 unități convenționale sau închisoare de până la 4 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Cu privire la situația amenzilor, este de menționat că acestea trebuie considerate imixțiuni în dreptul de proprietate, pentru că lipsesc persoana vizată de o parte din patrimoniul său, *i.e.* de suma de bani pe care trebuie să o plătească (A se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Mamidakis împotriva Greciei*, Hotărârea din 11 ianuarie 2007, § 44). Astfel, amenzile reprezintă ingerințe în dreptul de proprietate (A se vedea: cauza *S.C. Complex Herta Import Export S.R.L. Lipova v. România*, Hotărârea din 18 iunie 2013, § 23). Prin urmare, amenzile susceptibile de a fi aplicate în baza prevederilor contestate intră în câmpul de aplicare al art. 46 din Constituție (dreptul de proprietate privată și protecția acesteia).

Pedeapsa închisorii pe care o riscă persoana în baza prevederilor contestate, cade sub incidența art.25 din Constituție, care garantează libertatea individuală și siguranța persoanei și art.5 din Convenția Europeană, care consfințește dreptul la libertate și la siguranță, pentru că executarea respectivei pedepse presupune privarea de libertate a persoanei. Amintim cu această ocazie că, proclamând „dreptul la libertate”, art. 5 § 1 din Convenția Europeană vizează libertatea fizică a persoanei; scopul său este acela de a se asigura că nimeni nu este lipsit de libertate *în mod arbitrar*.

La fel, nu putem face abstracție de faptul că imputarea în sarcina persoanei acuzate a art.303 alin.(3) Cod penal, ar putea constitui o ingerință în exercitarea unui drept protejat de art. 43 din Constituție (dreptul la muncă și la protecția muncii), ca efect al aplicării sancțiunii complementare obligatorii – privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Generalizând cele menționate mai sus, invităm Curtea Constituțională să exercite controlul constituționalității dispoziției de la art. 303 alin. (1) Cod penal, în partea ce vizează sintagma „*amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor*”, din perspectiva corespunderii cu art. 22 din Constituție și art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului în coroborare cu art. 1 alin. (3) și art.23 alin. (2) din Constituție, precum și a corespunderii cu art. 20, art.25, art.26, art.43 și art.46 din Legea Supremă.

E. Argumentarea preținsei încălcări a unuia sau mai multor drepturi garantate de Constituție

Legalitatea este regula de bază a democrației și a statului de drept. O asemenea concluzie se desprinde din conținutul alin.(3) art.1 al Constituției Republicii Moldova, potrivit căruia, una dintre condițiile esențiale a statului de drept este aplicarea cu strictețe a principiului legalității – principiu general de drept al supremației și respectării necondiționate a dreptului, garantat de art.1 din Convenția Europeană în coroborare cu preambulul Constituției Republicii Moldova.

Însă pentru a putea fi respectată de destinatarii săi, legea trebuie să îndeplinească anumite cerințe de precizie, claritate și previzibilitate, astfel încât acești destinatari să-și poată adapta în mod corespunzător conduita.

Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. Astfel de exemplu, în Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a reținut că „*Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să*

prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art. 23 din Constituție [...].”

La rândul său, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice (*cauza Amann v. Elveția, hotărârea din 16 februarie 2000, §56*). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, **să indice cu suficientă claritate limitele acesteia** (*cauza Silver și alții împotriva Regatului Unit, Hotărârea din 25 martie 1983, §80*).

Articolul 54 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017 stabilește că textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română, cu respectarea următoarelor reguli: conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, *clar și concis*, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.

Normele de tehnică legislativă trebuie să corespundă unor criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ. La concret, în alin.(1) art.3 din Legea cu privire la actele normative, nr.100 din 22.12.2017 sunt consacrate principiile legiferării, respectarea cărora este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concură la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară. De aceea, nerespectarea normelor de tehnică legislativă determină apariția unor situații de incoerență și instabilitate, contrare principiului securității raporturilor juridice în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii.

Potrivit art.3 alin.(1) lit. d) din Legea cu privire la actele normative, nr.100 din 22.12.2017, la elaborarea unui act normativ se respectă, *inter alia*, predictibilitatea normelor, iar potrivit art.60 alin.(3) lit. a) și lit. b) din aceeași lege, Codul trebuie să întrunească, printre altele, trăsătura calitativă – **precizia și claritatea**.

Mai mult ca atât, în § 53 din Hotărârea nr. 26 din 27 septembrie 2016, Curtea Constituțională a reținut că „*textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Astfel, legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor*”.

Cu toate că legiuitorul trebuie să fie permanent preocupat de precizarea și definirea noțiunilor cu care operează, cu atât mai mult cu cât unele dintre definiții sunt cuprinse în lege și sunt de strictă interpretare, menționăm că nu există niciun text normativ care ar defini termenul de „*amestec*”, utilizată în articolul 303 alin. (1) din Codul penal.

Amintim că în legea penală este consacrat un capitol distinct definirii unor termeni, anume Capitolul XIII din Partea Generală a Codului penal – „Înțelesul unor termeni sau expresii în prezentul cod”, tocmai pentru ca justițiabilul să cunoască, plecând de la textul

dispoziției pertinente, acțiunile și inacțiunile care atrag răspunderea penală, cât și sancțiunile penale care pot fi aplicate în urma acțiunii sau omisiunii. În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin Hotărârea din 22 iunie 2000, pronunțată în cauza *Coeme și alții împotriva Belgiei* (§145), reiterând jurisprudența sa anterioară, arată că art. 7 din Convenția Europeană prevede, printre altele, principiul că numai legea poate defini o crimă și prescrie o pedeapsă (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) și, de asemenea, stabilește principiul că legea penală nu trebuie să fie interpretată extensiv în detrimentul acuzatului. Rezultă că infracțiunile și pedepsele relevante trebuie să fie clar definite de lege, cerință care este îndeplinită numai în cazul în care individul își poate da seama din conținutul dispoziției legale care sunt actele sau omisiunile care angajează răspunderea sa penală.

În mod regretabil, nici în Capitolul XIII din Partea Generală a Codului penal, dar nici într-o altă lege extrapenală de referință nu găsim o definiție sau cel puțin niște criterii generice care ar ghida atât subiecții oficiali de aplicare a legii penale, cât și destinatarul ori beneficiarul legii penale, să poată cel puțin să deducă semnificația termenului „amestecul”, utilizat în articolul 303 alin. (1) din Codul penal.

Având în vedere semnificațiile uzuale ale acestui termen (*intervenție într-o afacere; participare (necerută sau forțată) la treburile sau relațiile altora; ingerință**; *imixtiune***), destinatarul normei penale nu poate cunoaște care este acțiunea prohibită, astfel încât să-și adapteze conduita în mod corespunzător. Aceasta deoarece, sintagma „sub orice formă” care urmează după expresia populară de sorginte sovietică „amestecul”***, nu enumeră cel puțin exemplificativ modalitățile și/sau procedeele de intervenție asupra instanțelor de judecată avute în vedere de legiuitor la incriminarea faptei.

Situația se complică, în special din perspectiva sancționării în sfera contravențională a unui comportament similar celui de la art.303 alin.(1) din Codul penal. Avem în vedere, *imixtiunea sub diferite forme neprocedurale în activitatea judecătorilor instanțelor de judecată [...], încercarea de a exercita influență asupra lor* (art.317 alin.(2) din Codul contravențional).

În argumentare, precizăm că sintagmele „amestecul, sub orice formă” din art.303 alin.(1) Cod penal și „imixtiunea sub diferite forme” din art.317 alin.(2) Cod contravențional, au aceeași semnificație lexicologică.

Cineva ar putea afirma că cele două norme se deosebesc prin forma ingerinței, astfel încât, dacă obstrucționarea justiției ia o formă neprocedurală, atunci cele comise vor fi încadrate în baza art.317 alin.(2) Cod contravențional, fapt expres prevăzut de dispoziția normei în cauză. *Per a contrario*, dacă ingerința este procedurală, ar trebui să se rețină art.303 alin.(1) din Codul penal. Această linie de demarcație ar fi acceptabilă, dacă am putea determina cu ușurință care sunt formele procedurale și neprocedurale ale imixtiunii în activitatea instanțelor de judecată. Dar, nu există o claritate cu referire la aceste aspecte. La concret, nu este clar dacă adresarea mesajelor ofensatoare (cu utilizarea unui

* Dicționarul explicativ al limbii române (ediția a II-a revăzută și adăugită). Academia Română, Institutul de Lingvistică. Coord. Coteanu I., Mareș L. București: Editura Univers Enciclopedic Gold, 2009.

** Seche L., Seche M., Preda I. Dicționar de sinonime. București: Editura Vox, 2007.

*** Textul de lege de la art.303 alin.(1) Cod penal, dar și denumirea articolului – „Amestecul în înfăptuirea justiției și în urmărirea penală”, este de inspirație rusă, constituind prototipul art.294 Cod penal al Federației Ruse (*Вмешательство в какой бы то ни было форме в деятельность суда в целях воспрепятствования осуществлению правосудия*).

megafon) în adresa completului de judecată, implicit acuzatorilor de stat, în cadrul unei ședințe de judecată, precum și comunicarea că „*toți cei 3000 de oameni vor veni în sala de judecată*” este o formă procedurală sau neprocedurală de imixtiune în judecarea cauzelor de către instanța de judecată.

În aceste condiții, calificarea exactă a textelor de lege este pusă pe umerii practicianului. Fiind pus în postura de liber arbitru, acesta va decide, în baza propriului subiectivism, dacă fapta comisă trebuie încadrată potrivit legii contravenționale sau potrivit celei penale.

În speța în care se ridică excepția de neconstituționalitate, Procuratura a ales vectorul aplicării art.303 alin.(3) din Codul penal, iar agentul constatatator a decis asupra aplicării art.317 alin.(2) din Codul contravențional.

Totuși, în alte spețe similare, practicienii au avut o altă abordare. Bunăoară, prin Hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 28.09.2023, Dosar nr.4-2179/2023, C.Iu. a fost recunoscut vinovat, *inter alia*, de comiterea contravenției prevăzute la art.317 alin.(2) din Codul contravențional, în legătură cu următoarele circumstanțe: „La 20.02.2023, în perioada orelor 12:00 – 16:30, aflându-se în mun. Chișinău, str. Teilor 4, C.Iu. a desfășurat o întrunire în fața sediului Curții de Apel Chișinău [...] în timpul întrunirii a utilizat sisteme sonore, boxe și microfon conectate la un generator de curent electric și țineau în mână bannere cu mesaje și scandau mesaje cu scopul de a exercita presiuni și imixtiune asupra judecătorilor în cauza penală de învinuire a lui Ilan Șor”.

În speță, nu încapă îndoială că **legiuitorul a admis paralelisme legislative**, întrucât art.303 alin.(1) din Codul penal și art.317 alin.(2) din Codul contravențional se suprapun, creând o confuzie în aplicarea acestora. Firește, subiectul oficial de aplicare în concret a legii ar putea să se conducă de principiul de drept „*in dubio mitius*”****, esența căruia constă în aceea că în cazul existenței dubiilor asupra soluției care urmează a fi dată, va prevala soluția cea mai favorabilă. În alți termeni, o normă cu un conținut îndoielnic va fi totdeauna deslușită în folosul făptuitorului, fapt dedus din art.3 alin. (2) din Codul penal – *interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise*. Însă, în cauza în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, Procuratura a preferat să nu se dea valență acestui principiu.

Așadar, în lipsa unor repere fixe, inclusiv normative, calificarea unei acțiuni drept amestec, sub orice formă, în judecarea cauzelor de către instanțele de judecată, ce apare pe post de faptă prejudiciabilă, se face la discreția celor care aplică legea, justițiabilul aflându-se într-o stare de insecuritate juridică. Incertitudinea destinatarului și beneficiarului legii penale vizează preceptul incriminator capabil să genereze răspunderea penală, context în care, este evident că legea penală imprimă un caracter lipsit de claritate, precizie și previzibilitate faptei prejudiciabile, punând destinatarul normei în situația de a nu își putea ordona conduita în raport cu o normă de incriminare care nu respectă condițiile de calitate ale legii.

După cum se poate observa, pornind de la considerentele de principiu dezvoltate în jurisprudența Curții Europene, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a dezvoltat o jurisprudență (A se vedea: Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 27 septembrie 2016; Hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 27 iunie 2017; Hotărârea Curții Constituționale nr.22 din 01 octombrie 2018; Hotărârea Curții Constituționale nr.22 din

**** Marschall K., Vlcek A. „*In dubio mitius*” als Auslegungsgrundsatz im neuen Strafrecht // Österreichische Juristen-Zeitung, 1974, no.29, p.389-396

01 octombrie 2018; Hotărârea Curții Constituționale nr.24 din 17 octombrie 2019 etc.), punând în mod esențial, accentul pe respectarea exigențelor de calitate a legislației interne, legislație care, pentru a fi compatibilă cu principiul preeminenței dreptului, trebuie să îndeplinească, printre altele, cerințele de precizie și previzibilitate (*lex certa*, norma trebuie să fie redactată clar și precis, astfel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie, poate apela la consultanță de specialitate - să își corecteze conduita și să fie capabilă să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat).

Aceste exigențe trebuie să fie inerente oricărui act normativ, cu atât mai mult unei reglementări care dă dreptul instanței de a interveni în dreptul persoanei la libertate, urmare a condamnării acesteia (fapt ce se deduce din pedeapsa alternativă a art.303 alin.(3) Cod penal – închisoare de până la 4 ani).

Determinarea întinderii sferei ilicitului penal este o prerogativă exclusivă a fiecărui stat. Altfel spus, în calitatea sa de garant al ordinii publice, statul este liber de a adopta măsuri penale necesare în vederea apărării intereselor justiției, aceasta presupunând în primul rând libertatea de a califica o faptă drept infracțiune. În același timp, pentru ca destinatarul și beneficiarul legii penale să cunoască care este preceptul incriminării, legiuitorul este obligat să adopte texte accesibile, precise, lipsite de echivoc, adică să respecte principiul legalității incriminării, fapt care concordă cu prevederile alin.(2) art.23 din Constituția Republicii Moldova, potrivit cărora statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, iar pentru a realiza acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

În concluzie, autorul excepției de neconstituționalitate consideră că dispoziția de la art. 303 alin. (1) Cod penal, în partea ce vizează sintagma „*amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor*”, nu trece testul previzibilității impus de Constituție în materie penală și, prin urmare, este contrară art.22 din Constituție și art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului coroborat cu art.1 alin.(3) și art.23 alin.(2) din Constituție.

F. Lista documentelor relevante:

- Copia ordonanței Procurorului General interimar, Munteanu Ion de începere a urmăririi penale din 02.05.2023;
- Copia ordonanței de punere sub învinuire a Marinei Tauber din 30.10.2023;
- Copia ordonanței de punere sub învinuire a Marinei Tauber din 13.03.2024, emisă în temeiul art.283 CPP;
- Copia Raportului privind înregistrarea contravenției cu nr.RAP01 547247, întocmit la 14.02.2023;
- Copia Deciziei din 14.02.2023, emisă de Șeful SSP a IP Botanica, comisar principal Cornescu Nicolae, prin care se dispune, inițierea în privința deputatei Marina Tauber a procedurii contravenționale în conformitate cu prevederile art.317 alin.(2), art.336 alin.(1), art.353 alin.(1) și alin.(2), art.354 alin.(1) din Codul contravențional;
- Copia Hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 28.09.2023, Dosar nr.4-2179/2023 (cu titlu de precedent).

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Data 27.05.2025

Semnătura _____

Dosarul nr. 1-1533/2023
1-23087618-12-1-19062023

ÎNCHEIERE

30 mai 2025

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

În componența:

Președintelui ședinței, judecător

Grefier

Olga Bejenari
Teofilia Beleuța

Cu participarea:

Procurorului

Apărătorului în interesele inculpatei Marina Tauber, avocatul

Apărătorului în interesele persoanei juridice Partidul Politic „Șor”,

avocatul

Roman Porubin
Sergiu Moraru
Oxana Antonov-Loghin

În lipsa:

Inculpatei

Marina Tauber

examinând în ședință de judecată publică, cererea înaintată de avocatul Moraru Sergiu în interesele inculpatei Tauber Marina cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în cauza penală de învinuire a lui Tauber Marina de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 30, 42 alin. (2), 45, 181² alin. (1), art. 30, 42 alin. (3), 45, 181² alin. (5), art. 42 alin. (2), 45, 181² alin. (1) și art. 30, 42 alin. (2), 45, 181² alin. (5), art. 303 alin. (3) din Codul penal și de învinuire a persoanei juridice „Partidul Politic „Șor” în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 181² alin. (1) și art. 30, 181² alin. (5) din Codul penal,

CONSTATĂ:

În procedura judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani se află cauza penală de învinuire a lui Tauber Marina de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 30, 42 alin. (2), 45, 181² alin. (1), art. 30, 42 alin. (3), 45, 181² alin. (5), art. 42 alin. (2), 45, 181² alin. (1) și art. 30, 42 alin. (2), 45, 181² alin. (5), art. 303 alin. (3) din Codul penal și de învinuire a persoanei juridice „Partidul Politic „Șor” în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 181² alin. (1) și art. 30, 181² alin. (5) din Codul penal.

În cadrul ședinței de judecată din 27 mai 2025, avocatul Moraru Sergiu în interesele inculpatei Tauber Marina a înaintat o cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat admiterea cererii și dispunerea prin încheiere a ridicării excepției de neconstituționalitate a dispoziției de la art. 303 alin. (1) din Codul penal, în partea ce vizează sintagma „*amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor*”.

În motivarea cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, avocatul Moraru Sergiu a invocat că la 02 aprilie 2024, Procuratura Anticorupție a expediat în adresa Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani cu rechizitoriu, cauza penală nr. 2023960048 de învinuire a dnei Tauber Marina de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 303 alin. (3) din Codul penal (amestecul în înfăptuirea justiției, săvârșit cu folosirea situației de serviciu).

Menționează că, cauza penală nr. 2023960048 a fost conexată la cauza penală de acuzare a dnei Tauber Marina de comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 30, 42 alin. (2), 45, 181² alin. (1), art. 30, 42 alin. (3), 45, 181² alin. (5), art. 30, 42 alin. (2), 45, 181² alin. (1) și art. 30, 42 alin. (3), 45, 181² alin. (5) din Codul penal, aflată în examinare la judecătorul Bejenari Olga (Dosar nr. 1-1533/2023).

Susține că, potrivit Rechizitoriului emis în cauza penală nr. 2023960048, Tauber Marina este acuzată de faptul că, pe parcursul desfășurării la 12 aprilie 2023 în sediul Curții de Apel Chișinău, a ședinței de judecată de examinare a cauzei nr. 1a-1865/21, de învinuire a lui Ilan Șor, la ora 10:37 min., a intrat în sala de ședințe, deputatul în Parlamentul Republicii Moldova, Tauber Marina, care utilizând un megafon, a adresat mesaje ofensatoare în adresa completului de judecată și acuzatorilor de stat „Jos judecătorii corupți”, „Jos procurorii corupți”, „Jos justiția coruptă”, „Rușine, rușine”, „Vă solicităm acest lucru ultima dată, altfel toată țara să vină aici ”, „ dați demisia judecătorii corupți”. În același timp, partea acuzării invocă că, pretinsa amenințare de către Marina Tauber a completului de judecată cu blocarea procesului de judecată, manifestată prin alocuțiunea „toți cei 3000 de oameni vor veni în sala de judecată”, întrunește elementele componenței infracțiunii de la art. 303 alin. (3) din Codul penal.

Potrivit cererii, mai menționează că încadrarea acțiunilor din 12 aprilie 2023, comise de Tauber Marina, în baza art. 303 alin. (3) din Codul penal, este șocantă pentru partea apărării, în special din următoarele considerente: La materialele cauzei penale nr. 2023960048 (Vol. I, f.d.165-167), este anexat Raportul privind înregistrarea contravenției cu nr. RAP01 547247, întocmit la 14.02.2023 de către Șeful SSP a IP Botanica, comisar principal Cornescu Nicolae, fiind înregistrate în privința deputatului Marina Tauber, examinarea faptelor din 12.04.2023 prin prisma contravențiilor prevăzute la art. 317 alin. (2), 336 alin. (1), 353 alin. (1) și alin. (2), art. 354 alin. (1) din Codul contravențional, precum și Decizia din aceeași dată emisă de Cornescu Nicolae, prin care se dispune, inițierea în privința deputatei Marina Tauber a procedurii contravenționale în conformitate cu prevederile art. 317 alin. (2), art. 336 alin. (1), art. 353 alin. (1) și alin. (2), art. 354 alin. (1) din Codul contravențional.

Subsecvent, reține că din perspectiva celor consemnate supra, rezultă că, bănuiala rezonabilă sub aspect faptic și sub aspect juridic expusă în ordonanța de punere sub învinuire din 30.10.2023, concretizată prin ordonanța din 13.03.2024, implicit în Rechizitoriu și în Decizia agentului constator din 14.04.2023 privind inițierea procesului contravențional, este identică.

Prin prezenta, solicită verificarea constituționalității dispoziției de la art. 303 alin. (1) din Codul penal, în partea ce vizează sintagma „amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor”, din perspectiva corespunderii cu art. 22 din Constituție și art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului coroborat cu art. 1 alin. (3) și art. 23 alin. (2) din Constituție, precum și a corespunderii cu art. 20, art. 25, art. 26, art. 43 și art. 46 din Constituție.

În partea aspectelor procedurale ale cererii evidențiază că la 09 februarie 2016, prin Hotărârea nr. 2 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate), Curtea Constituțională a explicat că:

- în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

- excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

- sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

- judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții (art.7 alin. (3¹) din Codul de procedură penală).

În speță, susține că cele 4 condiții sunt îndeplinite, ceea ce presupune că la caz nu există impedimente pentru dispunerea ridicării excepției de neconstituționalitate.

Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. La caz, se solicită dispunerea ridicării excepției de neconstituționalitate a unei dispoziții din lege - Codul penal, în sensul art.72 alin.(3) lit. n) din Constituție.

Concretizează că în speță, autorul excepției de neconstituționalitate ridică în fața Curții Constituționale problema incertitudinii juridice, derivate din incidența paralelismului legislativ dintre art. 303 alin. (1) din Codul penal, pe de o parte și art. 317 alin. (2) din Codul contravențional, pe de altă parte.

În speță, nu se poate face abstracție de la faptul că în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut „legea trebuie să reglementeze în mod unitar, să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține și să evite paralelismele legislative, ce generează incertitudine și insecuritate juridică. Or, în procesul de legiferare este interzisă instituirea acelorași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative” (Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 30 ianuarie 2018, § 45; Hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 19 martie 2019, § 41).

Excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu

Părțile în procesul penal sunt persoanele fizice sau juridice care au drepturi și obligații provenite din conținutul raporturilor juridice de procedură penală. În speță, excepția de neconstituționalitate este ridicată de către apărătorul inculpatei Tauber Marina, subiect investit cu drept de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei

Subliniază că prevederile contestate au relevanță în contextul examinării cauzei penale în fond. Or, învinuirea dnei Tauber Marina, inter alia, se bazează anume pe incriminarea prevăzută la art. 303 alin. (3) din Codul penal. Aici vine cu următoarea concretizare: din punct de vedere structural, art. 303 din Codul penal este incriminat în două variante-tip (alin. (1) și alin. (2)) și o variantă agravată (alin. (3)). Respectiv, alin. (3) art. 303 din Codul penal, reprezintă o variantă agravată a amestecului la înfăptuirea justiției, fiind incidență, inter alia, atunci când se regăsește în comportamentul făptuitorului acțiunile prevăzute la alin. (1) art. 303 din Codul penal - amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor de către instanțele de judecată naționale sau internaționale cu scopul de a împiedica examinarea multilaterală, deplină și obiectivă a cauzei concrete sau de a obține pronunțarea unei hotărâri judecătorești.

Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate

Accentuează că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului constituționalității.

Astfel, reieșind din prevederile art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală, în combinație cu Hotărârea Curții Constituționale, nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să sesizeze Curtea Constituțională, prezentând direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

În cadrul ședinței de judecată, *apărătorul în interesele inculpatei Tauber Marina, avocatul Moraru Sergiu* a solicitat admiterea cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Apărătorul în interesele persoanei juridice Partidul Politic „Șor”, avocatul Antonov-Loghin Oxana a susținut cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Procurorul Porubin Roman a pledat pentru respingerea cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Audiind opinia participanților la proces, studiind sesizarea depusă, materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază cererea avocatului Moraru Sergiu ca fiind întemeiată și care urmează a fi admisă, reieșind din considerentele ce succed.

Conform dispoziției art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora.

Potrivit alin. (3¹) din același articol, la ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Potrivit prevederilor art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. (4) alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, „rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale”.

Prin Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărât: în sensul art.135 alin.(1) lit. a) și g) coroborat cu art. 20, 115, 116 din Constituție:

În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

Excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții: obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată remarcă:

Norma penală prevăzută de art. 303 alin. (1) vizată în sesizarea depusă de apărătorul Moraru Sergiu constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât aceasta face parte din categoria actelor cuprinse la art.135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

Excepția este ridicată de către apărătorul Moraru Sergiu, care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatei Tauber Marina, iar prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei.

Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile art. 303 alin. (1) din Codul penal, în partea ce vizează sintagma „amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor”, or din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, instanța nu a depistat vre-o hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

În consecință, instanța de judecată apreciază că în speță, sunt întrunite condițiile stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016.

Potrivit art. 7 alin. (3²) din Codul de procedură penală, ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care *nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei*. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, *dezbaterile judiciare se suspendă*, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii.

Având în vedere norma sus citată, se suspendă dezbaterile judiciare până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Reieșind din cele expuse, instanța de judecată va dispune admiterea cererii apărătorului Moraru Sergiu care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpatei Tauber Marina privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 303 alin. (1) din Codul penal, în partea ce vizează

39

sintagma „*amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor*” și va dispune sesizarea Curții Constituționale cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor date.

Totodată, instanța de judecată va remite în adresa Curții Constituționale încheierea, sesizarea apărătorului Moraru Sergiu și copia procesului-verbal al ședinței de judecată.

În contextul celor expuse, conducându-se de prevederile, articolelor 7, 342 din Codul de procedură penală, instanța de judecată,

DISPUNE:

Se admite cererea apărătorului Moraru Sergiu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 303 alin. (1) din Codul penal, în partea ce vizează sintagma „*amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor*” înaintată în cauza penală de învinuire a lui Tauber Marina de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 30, 42 alin. (2), 45, 181² alin. (1), art. 30, 42 alin. (3), 45, 181² alin. (5), art. 42 alin. (2), 45, 181² alin. (1) și art. 30, 42 alin. (2), 45, 181² alin. (5), art. 303 alin. (3) din Codul penal și de învinuire a persoanei juridice „Partidul Politic „Șor” în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 181² alin. (1) și art. 30, 181² alin. (5) din Codul penal.

Se sesizează Curtea Constituțională în vederea realizării controlului constituționalității prevederilor art. 303 alin. (1) din Codul penal, în partea ce vizează sintagma „*amestecul, sub orice formă, în judecarea cauzelor*”.

Se remite în adresa Curții Constituționale încheierea, sesizarea apărătorului Moraru Sergiu și copia procesului-verbal al ședinței de judecată.

Se suspendă dezbaterile judiciare până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea separat nu se supune nici unei căi de atac, însă poate fi contestată o dată cu fondul cauzei.

**Președintele ședinței,
Judecătorul**

Olga BEJENARI